YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

5 päivänä heinäkuuta 2007 *

Asiassa C-321/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Østre Landsret (Tanska) on esittänyt 3.8.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 23.8.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Hans Markus Kofoed

vastaan

Skatteministeriet,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann (esittelevä tuomari) sekä tuomarit A. Tizzano, A. Borg Barthet, M. Ilešič ja E. Levits,

* Oikeudenkäyntikieli: tanska.

julkisasiamies: J. Kokott,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.1.2007 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Hans Markus Kofoed, edustajanaan advokat L. Melchior Kjeldsen,

– Tanskan hallitus, asiamiehenään J. Molde, avustajanaan advokat K. Lundgaard Hansen,

– Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta, asiamiehenään C. Gibbs, avustajanaan barrister J. Stratford,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään H. Støvlbæk ja R. Lyal,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.2.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23.7.1990 annetun neuvoston direktiivin 90/434/ETY (EYVL L 225, s. 1) 2 artiklan d alakohdan ja 8 sekä 11 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Kofoed ja Skatteministeriet (veroministeriö) ja jossa on kyse yhtiöosuuksien vaihdon tuloveronalaisuudesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivillä 90/434 pyritään sen ensimmäisen perustelukappaleen mukaan takaamaan, ettei eri jäsenvaltioissa sijaitsevia yhtiöitä koskevia sulautumisia, diffuusioita, varojensiirtoja ja osakkeidenvaihtoja estettäisi jäsenvaltioiden verosäännöksistä johtuvilla erityisillä rajoituksilla, haitoilla tai vääristymillä.

4 Direktiivillä on tässä tarkoituksessa otettu käyttöön järjestelmä, jonka mukaan itse kyseisiä liiketoimia ei voida verottaa. Näihin liiketoimiin liittyviä mahdollisia arvonkorotuksia voidaan lähtökohtaisesti verottaa, mutta ainoastaan sitten, kun ne todellisuudessa toteutuvat.

5 Direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa määritellään "osakkeidenvaihto" liiketoimeksi, "jolla yhtiö hankkii toisen yhtiön yhtiöpääomasta itselleen tämän yhtiön äänienemmistön antavan osuuden, antaen vaihdossa toisen yhtiön osakkaille niiden arvopapereiden vastineeksi ensiksi mainitun yhtiön yhtiöpääomaa vastaavia arvopapereita ja mahdollisesti käteisvälirahan, jonka määrä ei kuitenkaan saa ylittää 10:tä prosenttia vaihdossa annettujen arvopapereiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa kirjanpitoarvosta".

6 Direktiivin 90/434 2 artiklan g ja h alakohdan mukaan "hankitulla yhtiöllä" tarkoitetaan yhtiötä, josta toinen yhtiö hankkii osuuden arvopapereiden vaihdolla", ja "hankkivalla yhtiöllä" yhtiötä, joka hankkii osuuden arvopapereiden vaihdolla".

7 Kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 ja 4 kohta kuuluvat seuraavasti:

"1. Sulautumisen, diffuusion tai osakkeidenvaihdon yhteydessä tapahtuva vastaanottavan tai hankkivan yhtiön yhtiöpääomia vastaavien arvopapereiden jakaminen siirtävän tai hankitun yhtiön osakkaalle vaihdossa vastikkeeksi jälkimmäisen yhtiön yhtiöpääomaa vastaavista arvopapereista ei saa yksinään johtaa osakkaan tulon, voiton tai arvonkorotuksen verottamiseen.

– –

4. Edellä olevat 1, 2 ja 3 kohdat eivät estä ottamasta osakkaan verotuksessa huomioon yhtiön sulautumisessa, diffuusiossa tai osakkeiden vaihdossa hänelle mahdollisesti annettua käteisvälirahaa."

8 Direktiivin 90/434 11 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että jäsenvaltio voi olla kokonaan tai osittain soveltamatta kyseisen direktiivin II, III ja IV osastojen säännöksiä tai peruuttaa niistä saatavan hyödyn, jos osakkeidenvaihdon ainoana tai yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on veropetos tai veronkiertäminen.

Kansallinen lainsäädäntö

9 Tanskan oikeudessa osakkeidenvaihdon verokohtelu määräytyy yhtäältä 15.9.1993 osakkeiden luovutusvoittojen verottamisesta annetun lain (aktieavancebeskatningslov, Lovtidende 1993, s. 4171) ja toisaalta 27.8.1992 annetun fuusioverotuslain (fusionsskattelov, Lovtidende 1992, s. 3374) mukaan.

10 Osakkeiden luovutusvoittojen verottamisesta annetun lain 13 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Osakkeita vaihdettaessa hankitun yhtiön osakkailla on oikeus fuusioverotuslain 9 ja 11 §:n mukaiseen verotukseen, kun sekä hankkiva että hankittu yhtiö ovat direktiivin 90/434/ETY 3 artiklassa tarkoitettuja jäsenvaltiossa sijaitsevia yhtiöitä. Sulautumisajankohtana pidetään tässä yhteydessä osakkeidenvaihdon ajankohtaa. Edellytyksenä on, että osakkeidenvaihto saatetaan loppuun kuuden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona ensimmäinen vaihto tehtiin.

2. Edellä olevan 1 momentin mukaisella osakkeidenvaihdolla tarkoitetaan liiketointa, jolla yhtiö hankkii toisen yhtiön yhtiöpääomasta itselleen tämän yhtiön äänienemmistön antavan osuuden antaen vaihdossa toisen yhtiön osakkaille niiden arvopapereiden vastineeksi ensiksi mainitun yhtiön yhtiöpääomaa vastaavia arvopapereita ja mahdollisesti käteisvälirahan, jonka määrä ei kuitenkaan saa ylittää 10:tä prosenttia vaihdossa annettujen arvopapereiden nimellisarvosta tai nimellisarvon puuttuessa kirjanpitoarvosta.

– –"

11 Fuusioverotuslain 9 §:ssä, johon osakkeiden luovutusvoittojen verottamisesta annetun lain 13 §:n 1 momentissa viitataan, säädetään seuraavaa:

"1. Osakkaan katsotaan luovuttaneen siirtävän yhtiön [hankittu yhtiö] osakkeet kolmannelle, siltä osin kuin niiden vastikkeena on muuta kuin vastaanottavan yhtiön [hankkiva yhtiö] osakkeita. – –

– –"

12 Tämän saman lain 11 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Siirtävän yhtiön [hankittu yhtiö] osakkaiden osakkeista vastikkeeksi saamia vastaanottavan yhtiön [hankkiva yhtiö] osakkeita käsitellään yleistä tai erityistä

verotettavaa tuloa vahvistettaessa ikään kuin ne olisi hankittu samana ajankohtana ja samaan hankintahintaan kuin vaihdetut osakkeet. – –

– –"

13 On kiistatonta, että Tanskan oikeuteen ei pääasian tosiseikkojen tapahtuessa sisältynyt yhtään sellaista yksittäistä säännöstä, jolla direktiivin 90/434 11 artikla olisi pantu täytäntöön.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

14 Kofoed ja Toft omistivat samansuuruisin osuuksin Cosmopolit Holding ApS:n (jäljempänä Cosmopolit), joka on Tanskan oikeuden mukaan perustettu rajavastuuyhtiö ja jonka yhtiöpääoma on 240 000 Tanskan kruunua (DKK), koko yhtiöpääoman.

15 He hankkivat 26.10.1993 kumpikin yhden 1 Irlannin punnan (IEP) arvoisen osakkeen Irlannin oikeuden mukaisesti perustetun pääomayhtiön Dooralong Ltd:n (jäljempänä Dooralong) kahdesta osakkeesta, jotka muodostivat sen yhtiöpääoman.

16 Dooralong korotti tämän jälkeen yhtiöpääomaansa laskemalla liikkeelle 21 000 uutta, 1 IEP:n arvoista osaketta.

17 Kofoed ja Toft vaihtoivat 29.10.1993 kaikki Cosmopolitissa omistamansa yhtiöosuudet kaikkiin Dooralongin uusiin osakkeisiin. Tämän vaihdon jälkeen kumpikin heistä omisti 10 501 Dooralongin osaketta. Viimeksi mainittu puolestaan omisti Cosmopolitin koko yhtiöpääoman.

18 Dooralongille jaettiin 1.11.1993 osinkona 2 742 616 IEP (noin 26 000 000 DKK), jonka sille maksoi sen vastikään hankkima tytäryhtiö Cosmopolit, jonka oma pääoma väheni näin ollen 1 709 806 DKK:uun.

19 Dooralongin 3.11.1993 pidetyssä yhtiökokouksessa päätettiin jakaa 2 742 116 IEP:n suuruinen osinko sen kahdelle osakkaalle, Kofoedille ja Toftille.

20 Kofoed vaati vuodelta 1993 antamassaan tuloveroilmoituksessa, että Cosmopolitin yhtiöosuuksien vaihto Dooralongin uusiin osakkeisiin oli hänen tuloverotuksessaan vapautettava verosta. Tanskan veroviranomaiset hylkäsivät tämän vaatimuksen katsoen, että osingon jakamista oli pidettävä yhtiöosuuksien vaihdon osana, joten direktiivissä 90/434 mahdolliselle käteisvälirahalle säädetty enimmäiskynnys, joka on 10 prosenttia luovutettujen osakkeiden nimellisarvosta, ylittyi. Näiden viranomaisten mukaan kyseiseen yhtiöosuuksien vaihtoon ei siis voitu soveltaa tässä direktiivissä säädettyä verovapautusta.

21 Kofoed riitautti Landsskatteretissä veroviranomaisten päätöksen, jonka mukaan kyseistä yhtiöosuuksien vaihtoa ei voitu direktiivin 90/434 nojalla vapauttaa verosta. Koska tuo päätös pysytettiin, Kofoed haki muutosta Østre Landsretissä.

22 Tässä tilanteessa Østre Landsret päätti lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko direktiivin 90/434/ETY 2 artiklan d alakohtaa tulkittava siten, että kysymys ei ole tässä direktiivissä tarkoitetusta osakkeidenvaihdosta, jos osakkeidenvaihtoon osallistuvat samanaikaisesti, kun he sopivat osakkeidenvaihdosta, ilmoittavat oikeudellisesti sitomattomalla tavalla yhteiseksi aikomuksekseen, että he aikovat seuraavassa osakkeidenvaihdon jälkeen pidettävässä hankkivan yhtiön yhtiökokouksessa päättää sellaisen osingon jakamisesta, joka on enemmän kuin 10 prosenttia vaihdossa annettujen arvopapereiden nimellisarvosta, ja tällainen osinko todella jaetaan?"

Ennakkoratkaisukysymys

23 Kansallinen tuomioistuin kysyy ennakkoratkaisukysymyksessään pääasiallisesti, onko kyseisen kaltaisen yhtiöosuuksien vaihdon verottaminen direktiivin 90/434 8 artiklan 1 kohdan vastaista pääasiassa esillä olevan kaltaisissa olosuhteissa.

Tähän liittyen kansallinen tuomioistuin kysyy ensinnäkin, onko tällainen yhtiöosuuksien vaihto tuon direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu "osakkeidenvaihto", ja tarkemmin ottaen, pitääkö maksetun kaltainen osinko ottaa mukaan viimeksi mainitussa artiklassa säädettyä käteisvälirahaa laskettaessa.

Toiseksi kansallinen tuomioistuin kysyy pääasiallisesti, saivatko veroviranomaiset reagoida mahdolliseen oikeuden väärinkäyttöön, vaikka kansallinen lainsäätäjä ei ollut toteuttanut erityisiä toimia pannakseen direktiivin 90/434 11 artiklan täytäntöön.

Luonnehtiminen direktiivissä 90/434 tarkoitetuksi "osakkeidenvaihdoksi"

24 Aluksi on syytä muistuttaa, että direktiivin 90/434 8 artiklan 1 kohdassa kielletään verottamasta hankitun yhtiön osakkaiden osakkeita vaihdettaessa saamia arvopapereita.

25 Tämän saman direktiivin 2 artiklan d alakohdassa määritellään "osakkeidenvaihto" "liiketoimeksi, jolla yhtiö hankkii toisen yhtiön yhtiöpääomasta itselleen tämän yhtiön äänienemmistön antavan osuuden, antaen vaihdossa toisen yhtiön osakkaille niiden arvopapereiden vastineeksi ensiksi mainitun yhtiön yhtiöpääomaa vastaavia arvopapereita ja mahdollisesti käteisvälirahan, jonka määrä ei kuitenkaan saa ylittää 10:tä prosenttia vaihdossa annettujen arvopapereiden nimellisarvosta tai, nimellisarvon puuttuessa, kirjanpitoarvosta".

26 Pääasiassa on riidatonta, että kyseinen yhtiöosuuksien vaihto liittyy lähtökohtaisesti tässä viimeksi mainitussa säännöksessä tarkoitettuun hankintaliiketoimeen.

27 Asianosaiset ovat kuitenkin erimielisiä siitä, onko Dooralongin Kofoedille ja Toftille pian yhtiöosuuksien vaihdon jälkeen jakamaa osinkoa pidettävä tämän hankintaliiketoimen osana. Jos näin olisi, direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa käteisvälirahalle säädetty 10 prosentin kynnys ylittyy aiheuttaen sen, että kyseistä yhtiöosuuksien vaihtoa verotetaan.

28 Tältä osin on syytä todeta, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 44–47 ja 52 sekä 53 kohdassa todennut – direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa mainitulla "käteisvälirahalla" tarkoitetaan rahasuorituksia, jotka ovat luonteeltaan

aitoa vastiketta hankintaliiketoimesta, toisin sanoen suorituksia, jotka on sitovasti sovittu suoritettaviksi hankkivan yhtiön yhtiöpääomaa vastaavien arvopapereiden luovuttamisen lisäksi, liiketoimen taustalla olevista mahdollisista syistä riippumatta.

29 Direktiivin 90/434 rakenteesta ja systematiikasta ilmenee nimittäin, että käteisväliraha ja hankintaliiketoimi ovat saman toimenpiteen osia. Väliraha on näet sen vastikkeen olennainen osa, jonka hankkiva yhtiö maksaa hankittavan yhtiön osakkaille viimeksi mainitun osake-enemmistön saadakseen.

30 Yhteisöjen tuomioistuimella on myöskin jo ollut tilaisuus täsmentää, että niin direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdasta kuin sen yleisestä rakenteestakin ilmenee, että sillä käyttöön otettua yhteistä verojärjestelmää, joka sisältää erilaisia verotuksellisia etuja, sovelletaan erotuksetta kaikkiin liiketoimiin, joissa on kyse sulautumisesta, diffuusiosta, varojensiirrosta ja osakkeidenvaihdosta, ottamatta huomioon niiden syitä, olivatpa ne sitten rahoituksellisia, taloudellisia tai pelkästään verotuksellisia (ks. asia C-28/95, Leur-Bloem, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4161, 36 kohta).

31 Direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettuna "käteisvälirahana" ei näin ollen voida pitää hankkivan yhtiön hankitun yhtiön osakkaille tekemää rahasuoritusta pelkästään siitä syystä, että se on ajallisesti tai muutoin tietyllä tavalla yhteydessä hankintaliiketoimeen tai että sillä on mahdollisesti petostarkoitus. Jokaisessa yksittäistapauksessa on sitä vastoin tarpeen kaikki asianhaarat huomioon ottaen tarkistaa, onko kyseinen suoritus luonteeltaan sitovasti sovittu vastike hankintaliiketoimesta.

32 Tätä tulkintaa tukee direktiivin 90/434 tavoite, joka on yritysten rajat ylittävien toimintojen uudelleenjärjestämiseen kohdistuvien verotuksellisten esteiden poistaminen yhtäältä varmistamalla, ettei osakkeiden mahdollisia arvonnousuja verotet-

taisi ennen niiden tosiasiallista toteutumista, ja toisaalta estämällä se, että liiketoimet, joista aiheutuu hyvin huomattavia, yhtiöosuuksien vaihdossa toteutuvia arvonkorotuksia, välttyisivät verolta yksinkertaisesti siitä syystä, että ne liittyvät toimintojen uudelleenjärjestämiseen.

33 Pääasiasta on todettava, ettei asiakirjoissa ole mitään sellaisia seikkoja, jotka osoittaisivat, että kyseinen osinko olisi sen vastikkeen olennainen osa, jonka Dooralong maksoi Cosmopolitin hankkimisesta, mikä on välttämätön edellytys sille, että se voitaisiin luonnehtia direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa tarkoitetuksi "käteisvälirahaksi". Päinvastoin kansallisen tuomioistuimen mukaan on kiistatonta, ettei Kofoedin ja Toftin sekä Dooralongin välillä ole missään vaiheessa tehty sopimusta, jolla viimeksi mainittu olisi sitoutunut jakamaan tämän osingon.

34 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevaa osinkoa ei pidä ottaa mukaan direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa säädettyä "käteisvälirahaa" laskettaessa.

35 Kyseinen yhtiöosuuksien vaihto kuuluu näin ollen direktiivin 90/434 8 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, mistä seuraa, että sen verottaminen on lähtökohtaisesti kiellettyä.

36 Koska kansallinen tuomioistuin ja Tanskan hallitus ovat kuitenkin useaan otteeseen korostaneet sitä, että kyseessä oleva yhtiöosuuksien vaihto on tehty ilman minkäänlaista kaupallista syytä ja että sen ainoana tavoitteena on ollut verosäästön saaminen, on syytä myös pohtia, voidaanko kyseistä 8 artiklan 1 kohtaa soveltaa, kun kyse on mahdollisesta oikeuden väärinkäytöstä.

Mahdollisuus ottaa huomioon mahdollinen oikeuden väärinkäyttö

37 Jäsenvaltiot voivat direktiivin 90/434 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla poikkeuksellisesti yksittäistapauksissa kieltäytyä joko kokonaan tai osittain soveltamasta kyseisen direktiivin säännöksiä tai peruuttaa niistä saatavan hyödyn, jos osakkeidenvaihdon ainoana tai yhtenä pääasiallisena tarkoituksena on veropetos tai veron kiertäminen. Lisäksi tässä samassa säännöksessä täsmennetään, että se seikka, ettei kyseistä liiketoimea ole suoritettu sellaisesta hyväksyttävästä taloudellisesta syystä kuin liiketoimeen osallistuvien yhtiöiden toimintojen uudelleenjärjestely tai järkeistäminen, saattaa johtaa olettamaan, että liiketoimella on tällainen tarkoitus (ks. vastaavasti em. asia Leur-Bloem, tuomion 38 ja 39 kohta).

38 Direktiivin 90/434 11 artiklan 1 kohdan a alakohta heijastelee yhteisön oikeuden yleistä periaatetta, jonka mukaan oikeuden väärinkäyttö on kiellettyä. Oikeussubjektit eivät saa vedota yhteisön oikeuden sääntöihin vilpillisesti tai käyttää niitä väärin. Yhteisön lainsäädännön soveltamista ei voida laajentaa väärinkäyttönä pidettäviin menettelytapoihin eli toimiin, joita ei toteuteta tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä vaan yksinomaan yhteisön oikeudessa säädettyjen etujen väärinkäyttämiseksi (ks. vastaavasti asia C-212/97, Centros, tuomio 9.3.1999, Kok. 1999, s. I-1459, 24 kohta; asia C-255/02, Halifax ym., tuomio 21.2.2006, Kok. 2006, s. I-1609, 68 ja 69 kohta; asia C-456/04, Agip Petroli, tuomio 6.4.2006, Kok. 2006, s. I-3395, 19 ja 20 kohta ja asia C-196/04, Cadbury Schweppes ja Cadbury Schweppes Overseas, tuomio 12.9.2006, Kok. 2006, s. I-7995, 35 kohta).

39 On totta, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 59 kohdassa todennut – pääasiassa on tiettyjä seikkoja, joilla direktiivin 90/434 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamista voitaisiin mahdollisesti perustella.

40 Ensin on kuitenkin tiedettävä, voidaanko direktiivin 90/434 11 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ylipäätään soveltaa pääasiassa, vaikka sen Tanskan oikeudessa täytäntöön panevaa erityistä kansallista säännöstä ei olekaan.

41 Tältä osin on muistettava, että EY 10 ja EY 249 artiklan mukaan jokaisella jäsenvaltiolla, jolle direktiivi on osoitettu, on velvollisuus toteuttaa kansallisessa oikeusjärjestyksessään direktiivissä asetettujen tavoitteiden mukaisesti kaikki direktiivin täyden vaikutuksen varmistamiseksi tarvittavat toimenpiteet (ks. mm. asia C-531/03, komissio v. Saksa, tuomio 10.3.2005, Kok. 2005, 16 kohta, ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa, ja asia C-456/03, komissio v. Italia, tuomio 16.6.2005, Kok. 2005, s. I-5335, 50 kohta).

42 Oikeusvarmuuden periaate estää lisäksi sen, että direktiivillä sellaisenaan voitaisiin luoda velvoitteita yksityishenkilöille. Jäsenvaltio ei siis voi vedota direktiiveihin sellaisinaan yksityishenkilöitä vastaan (ks. mm. asia 14/86, Pretore di Salò X, tuomio 11.6.1987, Kok. 1987, s. 2545, Kok. Ep. IX, s. 111, 19 ja 20 kohta; asia 80/86, Kolpinghuis Nijmegen, tuomio 8.10.1987, Kok. 1987, s. 3969, Kok. Ep. IX, s. 215, 9 ja 13 kohta; asia C-168/95, Arcaro, tuomio 26.9.1996, Kok. 1996, s. I-4705, 36 ja 37 kohta ja yhdistetyt asiat C-387/02, C-391/02 ja C-403/02, Berlusconi ym., tuomio 3.5.2005, Kok. 2005, s. I-3565, 73 ja 74 kohta).

43 Ensiksi on kuitenkin korostettava, että EY 249 artiklan kolmannen kohdan sanamuodon mukaan jäsenvaltioiden valittavaksi jätetään direktiivien täytäntöön panemisen muoto ja keinot, joilla parhaiten taataan direktiiveillä tavoiteltu tulos (ks. vastaavasti em. asia C-456/03, komissio v. Italia, tuomio 16.6.2005, 51 kohta).

44 Näin ollen jos kansallisista täytäntöönpanotoimenpiteistä seuraava oikeudellinen tilanne on riittävän täsmällinen ja selvä, jotta asianomaiset yksityiset voivat tuntea

kaikki oikeutensa ja velvollisuutensa, direktiivin saattaminen osaksi kansallista oikeutta ei välttämättä edellytä lainsäädäntötoimia kussakin jäsenvaltiossa. Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa, yleinen oikeustila voi direktiivin sisällöstä riippuen jo riittää sen täytäntöön panemiseksi, joten direktiivin säännösten toistaminen samanmuotoisina ja sanasta sanaan erityisissä kansallisissa säännöksissä ei ole tarpeen (ks. em. asia komissio v. Italia, tuomio 16.6.2005, 51 kohta ja asia C-428/04, komissio v. Itävalta, tuomio 6.4.2006, Kok. 2006, s. I-3325, 99 kohta).

45 Toiseksi on muistutettava, että jäsenvaltion kaikilla viranomaisilla on kansallista oikeutta soveltaessaan velvollisuus tulkita sitä niin pitkälti kuin mahdollista yhteisön direktiivien sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti niissä tarkoitetun tavoitteen saavuttamiseksi. Vaikka onkin totta, että direktiivin mukaisen tulkinnan vaatimusta ei voida ulottaa niin pitkälle, että direktiivillä sinänsä ja kansallisesta täytäntöönpanolaista riippumatta luotaisiin velvollisuuksia yksityishenkilöille tai että sen säännöksiä rikkovien henkilöiden rikosoikeudellinen vastuu syntyisi tai ankaroituisi sen perusteella, on kuitenkin sallittua, että valtio voi lähtökohtaisesti vedota direktiivin mukaiseen kansallisen oikeuden tulkintaan yksityishenkilöitä vastaan (ks. vastaavasti em. asia Kolpinghuis Nijmegen, tuomion 12–14 kohta ja em. asia Arcaro, tuomion 41 ja 42 kohta).

46 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 63 kohdassa todennut, kansallisen tuomioistuimen tehtäviin kuuluu siis pääasiassa tutkia, onko Tanskan oikeudessa säännös tai yleinen periaate, jonka mukaan oikeuden väärinkäyttö on kiellettyä, tai veropetosta taikka veronkiertoa koskevia muita säännöksiä, joita voitaisiin tulkita direktiivin 90/434 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti ja joilla näin voitaisiin perustella kyseisen yhtiöosuuksien vaihdon verottamista (ks. myös asia 8/81, Becker, tuomio 19.1.1982, Kok. 1982, s. 53, 34 kohta).

47 Kansallisen tuomioistuimen on tarvittaessa tarkistettava, täyttyvätkö näiden kansallisten säännösten soveltamisedellytykset pääasiassa.

48 Kaikki edellä lausuttu huomioon ottaen esitettyyn kysymykseen on siis vastattava siten, että pääasiassa esillä olevissa olosuhteissa maksetun kaltaista osinkoa ei pidä ottaa huomioon laskettaessa direktiivin 90/434 2 artiklan d alakohdassa säädettyä "käteisvälirahaa" ja että näin ollen kyseisen kaltainen yhtiöosuuksien vaihto on kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu "osakkeidenvaihto".

Niin muodoin direktiivin 90/434 8 artiklan 1 kohdan vastaista on lähtökohtaisesti se, että tällaista yhtiöosuuksien vaihtoa verotetaan, jollei oikeuden väärinkäyttöä, veropetosta tai veronkiertoa koskevia kansallisen oikeuden sääntöjä voida tulkita mainitun direktiivin 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti ja näin perustella sen verottamista.

Oikeudenkäyntikulut

49 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Esitettyyn kysymykseen on vastattava siten, että pääasiassa esillä olevissa olosuhteissa maksetun kaltaista osinkoa ei pidä ottaa huomioon laskettaessa

eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä 23.7.1990 annetun neuvoston direktiivin 90/434/ETY 2 artiklan d alakohdassa säädettyä "käteisvälirahaa" ja että näin ollen kyseisen kaltainen yhtiöosuuksien vaihto on kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettu "osakkeidenvaihto".

Niin muodoin direktiivin 90/434 8 artiklan 1 kohdan vastaista on lähtökohtaisesti se, että tällaista yhtiöosuuksien vaihtoa verotetaan, jollei oikeuden väärinkäyttöä, veropetosta tai veronkiertoa koskevia kansallisen oikeuden sääntöjä voida tulkita mainitun direktiivin 11 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti ja näin perustella sen verottamista.

Allekirjoitukset